

Souhrnná teritoriální informace:

Bulharsko

Zastupitelský úřad 25. 8. 2024 13:42

Bulharsko se nachází v jihovýchodní Evropě, na Balkánském poloostrově. Země sousedí na severu s Rumunskem (hranici tvoří převážně Dunaj), na západě se Srbskem a Severní Makedonií, na jihu s Řeckem a na jihovýchodě s Tureckem. Východní hranici tvoří Černé moře.

Bulharská republika je parlamentní demokracií s jasně daným rozdělením moci na zákonodárnou, výkonnou a soudní, v čele státu stojí přímo volený prezident a výkonnou moc představuje vláda (Rada ministrů) sestavovaná na základě výsledků parlamentních voleb politickými stranami, které jsou zastoupeny v jednokomorovém Národním shromáždění. Vzhledem k rozložení voličských preferencí v posledních letech se zpravidla jedná o koaliční vládu - naposledy byly ve vládní koalici zastoupeny čtyři strany.

Nicméně počínaje řádnými parlamentními volbami v dubnu 2021 se země ocitla ve vleklé politické krizi, což se odrazilo v opakovaných předčasných volbách (5x za poslední tři roky) a neúspěšných pokusech o sestavení řádného kabinetu (podařilo se to pouze na konci roku 2021 na cca 8 měsíců a od června 2023 do dubna 2024, jinak vládla úřednická vláda jmenovaná prezidentem - to je rovněž aktuální stav).

Země je od 1. ledna 2007 členským státem EU, tudíž i zákonodárství je harmonizováno s unijní legislativou. Fungování právního systému však vykazuje dlouhodobě řadu nedostatků a je předmětem opakované kritiky EK i mezinárodních organizací. Bulharsko i z tohoto důvodu nebylo doposud vyřazeno z Mechanismu spolupráce a verifikace (CVM) EU, ačkoliv jeho fungování bylo formálně EK uzavřeno 15. 9. 2023.

Bulharská ekonomika představuje průmyslově-zemědělské, otevřené a tržní hospodářství se středně rozvinutým soukromým sektorem a určitým podílem strategických státem vlastněných podniků (zejména energetika, klíčová infrastruktura). V posledních letech vykazovala poměrně vysoké tempo růstu HDP nad průměrem EU, nicméně nadále zůstává zemí s nejnižšími příjmy a platy, nejnižším HDP na hlavu i nejhorší produktivitou práce v EU.

Pro české firmy je Bulharsko známým a zajímavým trhem, kde tradičně působí celá řada firem na poli obchodní výměny, ale i investic. Mezi klíčové zájmové sektory patří energetika, dopravní průmysl a infrastruktura, ICT, obranný průmysl, zdravotnictví, vodohospodářství, ochrana životního prostředí a další. Přes ekonomické potíže a negativní dopady pandemie covidu-19 dochází k postupnému oživení bulharské ekonomiky a posílení růstového trendu.

I díky schválení Národního plánu obnovy a odolnosti a tím i očekávaným masivním přísunem finančních prostředků z EU lze

Základní údaje	
Hlavní město	Sofie
Počet obyvatel	6,45 mil.
Jazyk	oficiální jazyk bulharština, dále se používá turečtina, angličtina, ruština, němčina
Náboženství	pravoslavné (75,9 %), islám (9,4 %), protestantství (1,1 %), katolické (0,8 %)
Státní zřízení	parlamentní republika
Hlava státu	Rumen Radev
Hlava vlády	Dimitar Glavčev
Název měny	bulharský lev (BGN)
Cestování	
Časový posun	+1 hodina
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Miroslav Toman
Ekonomický úsek	Ing. Petr Vávra
Konzulární úsek	PhDr. Olga Zdrálková
CzechTrade	Ing. Martin Hlavnička
Czechinvest	ne
Ekonomika	
2023	
Nominální HDP (mld. USD)	101,576
Hospodářský růst (%)	1,9
Inflace (%)	9,5
Nezaměstnanost (%)	5,1

předpokládat výskyt celé řady zajímavých příležitostí pro uplatnění českých firem. Bulharsko by také mohlo těžit z možného přesunu výrobních investic např. z Asie zpět do Evropy. Mezi negativa při vstupu českých firem patří byrokracie, korupce a netransparentní tržní prostředí, díky stárnutí populace a emigraci vznikají problémy na trhu práce.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Bulharská republika (Republika Balgarija)

Systém vládnutí: Bulharská republika je dle Ústavy z července 1991 parlamentní demokracií s jasně daným rozdělením moci na zákonodárnou, výkonnou a soudní, v čele státu stojí přímo volený prezident a výkonnou moc představuje vláda (Rada ministrů) sestavovaná na základě výsledků parlamentních voleb politickými stranami, které jsou zastoupeny v jednokomorovém Národním shromáždění (240 křesel). Právo volit mají občané po dovršení 18 let.

Politická situace: Poslední prezidentské volby se konaly společně s parlamentními dne 14. listopadu 2021 (1. kolo) a 2. kolo 21. listopadu, kdy byl do funkce zvolen na další období dosavadní prezident Rumen Radev s viceprezidentkou Ilijanou Jotovou. Další volby by se měly uskutečnit v roce 2026.

Od řádných voleb v dubnu 2021 je země ve vleklé politické krizi, což se projevilo v podobě čtyř předčasných voleb za dva roky. Poslední se konaly 2. dubna 2023. Od 2. srpna 2022 vládla v zemi úřednická vláda až do června 2023.

Hlavní politické subjekty, které se dle volebních výsledků z 2. dubna 2023 dostaly do parlamentu:

- 1 Občané za evropský rozvoj Bulharska (GERB), 26,49 %, 69 křesel
- 1 Pokračujeme ve změnách/Demokratické Bulharsko (PP-DB), 24,56 %, 64 křesla
- 1 Obrození (V), 14,16 %, 37 křesel
- 1 Hnutí za práva a svobody (DPS), 13,75 %, 36 křesel
- 1 Bulharská socialistická strana (BSP), 8,93 %, 23 křesel
- 1 Je takový národ (ITN), 4,11 %, 11 křesel

Složité politické jednání nakonec vedla k úspěchu a od 6. června 2023 vládl zemi řádný kabinet, jehož činnost ukončila demise premiéra N. Denkova dne 6. března 2024 a jmenování úřednické vlády (po třech neúspěšných pokusech o sestavení kabinetu) v tomto složení:

- 1 předseda vlády a ministr zahraničních věcí: Dimitar Glavčev
- 1 místopředsedkyně vlády a ministryně financí: Ljudmila Petkovová
- 1 ministr práce a sociální politiky: Ivajlo Ivanov
- 1 ministr dopravy a spojů: Georgi Gvozdejkov
- 1 ministr vnitra: Kalin Stojanov
- 1 ministr životního prostředí a vod: Petar Dimitrov
- 1 ministryně regionálního rozvoje a veřejných prací: Violeta Koritarovová - Kasabovová
- 1 ministr obrany: Atanas Zaprianov
- 1 ministr hospodářství a průmyslu: Petko Nikolov
- 1 ministryně spravedlnosti: Maria Pavlova
- 1 ministr školství a vědy: Galin Cokov
- 1 ministryně zdravotnictví: Galja Kondevová-Mankovová
- 1 ministr kultury: Najden Todorov
- 1 ministr zemědělství a potravin: Georgi Tachov
- 1 ministr inovací a růstu: Rosen Karadimov
- 1 ministr energetiky: Vladimir Malinov
- 1 ministr mládeže a sportu: Georgi Gluškov
- 1 ministr cestovního ruchu: Evtim Milošev
- 1 ministr pro e-government: Valentin Mundrov

Tato vláda složila slib dne 9. 4. 2024 v parlamentu a ujala se funkce. Dne 22. 4. 2024 prezident na žádost úřednického premiéra D. Glavčeva odvolal ministra zahraničí S. Dimitrova a do funkce místo něj jmenoval D. Glavčeva, zároveň ve funkci ministra zemědělství nahradil K. Vateva G. Tachov.

Prezident R. Radev vyhlásil termín předčasných parlamentních voleb na 9. 6. 2024, kdy proběhnou i volby do Evropského parlamentu. Díky ústavním změnám nebyl rozpuštěn parlament, který bude pokračovat v činnosti až do složení slibu nových poslanců.

1.2 Zahraniční politika země

Od počátku přechodného období po pádu komunismu až do dnešních dní směřovalo Bulharsko do euroatlantických struktur, kam dnes pevně patří a společenská podpora této orientace je trvale vysoká. Od 1. 1. 2007 je Bulharsko oficiálně členskou zemí EU, od 31. 3. 2024 je součástí Schengenského prostoru, nicméně pouze na vzdušné a vodní hranici, odstranění kontrol na pozemních hranicích je v jednání a Bulharsko doufá v úspěch do konce roku 2024. Evropská komise donedávna vůči Bulharsku (a Rumunsku) uplatňovala Mechanismus pro spolupráci a ověřování (CVM), který byl zaveden ihned po vstupu těchto zemí do EU, jelikož podle mínění Unie potřebovaly dosáhnout určitého pokroku v oblastech reformy soudnictví, boje s korupcí a, v případě Bulharska, s organizovaným zločinem.

Komise vydává pravidelné roční hodnotící zprávy s posouzením stavu a doporučeními, jež jsou následně projednány Radou ministrů a potvrzeny v závěrech. Referenční hodnoty pro Bulharsko se týkají nezávislosti, profesionality a účinnosti soudnictví, boje proti korupci a opatření proti organizované trestné činnosti. V roce 2021 vstoupila země do ERM II a pokračuje v přístupovém procesu do eurozóny (předpoklad vstupu v roce 2025).

V dubnu 2004 se Bulharsko stalo členskou zemí NATO, od roku 1996 je součástí WTO. V současné době jedná o vstupu do OECD.

V zahraniční a zejména bezpečnostní politice se bulharští politici dlouhodobě výrazně orientují na USA – v roce 2019 došlo k podpisu smlouvy o nákupu stíhaček F-16 a Američané projevují zájem i o další velké obranné nákupy (např. bojová vozidla pěchoty). Americké technologie se také uplatňují v oblasti energetiky, kde již dlouhý čas působí ve dvou tepelných elektrárnách v regionu Marica Iztok a hlavně si Bulharsko takřka napřímo vybralo firmu Westinghouse za dodavatele technologie pro plánovanou dostavbu dvou bloků jaderné elektrárny v Kozloduji. Kromě klasických reaktorů spolupracuje s USA i na malých modulárních reaktorech.

Bulharsko se dlouhodobě snažilo udržovat dobré vztahy s Ruskem, s nímž jej pojí historická blízkost díky osvobození od tureckého jha v 19. století i energetická závislost díky dodávkám ropy, zemního plynu i angažovanosti na poli jaderné energetiky. Přesto se ani Sofii nevyhnuly skandály s ruskými špionážními aktivitami včetně podezření ze zapojení do několika výbuchů muničních skladů v uplynulé dekádě. Aktuální agrese Ruska na Ukrajině vzájemné vztahy ještě více zhoršila, politická scéna i obyvatelstvo jsou v této otázce rozděleny na dva tábory, čehož ruská dezinformační scéna a propaganda pochopitelně intenzivně využívají. Bulharští politici rovněž stále vedou spory ohledně podpory Ukrajiny formou dodávek vojenského materiálu.

Země se rovněž snaží budovat výhodné vztahy s ČLR, kde hledá nový prostor pro uplatnění exportních komodit. Pragmatické vztahy udržuje i s Tureckem, s nímž ji pojí komplikovaná historie a společná hranice, která opakovaně čelí migračním tlakům.

Klíčový region bulharské zahraniční politiky představuje západní Balkán, kde se Sofie snaží budovat svou pozici. Historické spory však aktuálně komplikují vztahy s Republikou Severní Makedonie, která usiluje o zahájení přístupových rozhovorů s EU, zatímco Bulharsko přístupový proces nejprve zablokovalo a k jistému posunu došlo až na konci předsednictví Francie v Radě EU. Vzájemný spor se zatím stále nedaří uspokojivě vyřešit a vztahy jsou zatíženy mnoha předsudky i partikulárními politickými zájmy na obou stranách.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel:

6 445 481 osoba (ke 31. 12. 2023, NSI)

Počet obyvatel BG se od roku 1987 každým rokem snižuje. Posledních deset let obyvatelé Bulharska ubývali pravidelným tempem 0,7 %. Koncem 80. let 20. století dosahoval počet obyvatel historického maxima necelých 9 milionů, od té doby klesl o více než 20 %. Pokles pokračoval i v roce 2023 (meziroční úbytek 0,03 % neboli 2 229 osob), počet obyvatel se již snížil na úroveň před II. světovou válkou.

Složení dle pohlaví:

- 1 muži – 48,1 %
- 1 ženy – 51,9 %

Ve městech žije 73,5 % obyvatel. Pokračuje stárnutí populace – podíl obyvatel ve věku 65 let a více dosáhl v roce 2023 23,8 % (průměr EU činí 21,3 %), průměrná stáří obyvatel setrvalo na 45,2 roku. Průměrná délka života činí 72,8 roku, úmrtnost dosáhla 15,7 zemřelých na 1 000 obyvatel (oproti roku 2022 se snížil počet zemřelých o 17 808 osob), porodnost představuje 8,9 novorozenců na 1 000 obyvatel.

Národnostní složení:

- 1 Bulhaři 84,6 %,
- 1 Turci 8,4 %,
- 1 Romové 4,4 %,
- 1 Arméni, Židé, Vlaši, Řekové a Rusové 1,3 %

Náboženské složení:

- 1 křesťané 71,5 % (z toho pravoslavní - 97 %),
- 1 muslimové 10,8 %,
- 1 ateisté 5,2 %
- 1 nemohou určit 4,4 %
- 1 nechtějí odpovědět 8 %.

Od posledního sčítání lidu v roce 2011 klesl počet věřících ze 60,4 na 51,4 %.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Podle předběžných údajů NSI vzrostl HDP v r. 2023 o 1,9 %, v roce 2024 je odhadován růst HDP ve výši 2,2 % a rok později o 2,4 %. Ekonomické oživení by mohly táhnout veřejné investice s podporou fondů EU.

Zadluženost ekonomiky v posledním období stoupá a trend do budoucna je podobný - v roce 2023 činil veřejný dluh 23,1 % HDP, pro letošní rok počítá EIU s 26,1 % a o rok později s 29,1 % HDP.

Země udržuje i díky fungování tzv. currency boardu nadále přes negativní vnější vlivy fiskální stabilitu, což umožnilo v roce 2020 vstoupit do fáze ERM II v rámci příprav na vstup do eurozóny. Běžný účet vykázal za rok 2023 deficit ve výši 0,3 mld. USD, tj. -0,3 % HDP. Deficit státního rozpočtu dosáhl v roce 2023 3,1 % HDP.

Nezaměstnanost se na konci roku 2023 pohybovala na úrovni ve výši 5,1 % s odhadem mírného poklesu na 4,9 % v letošním roce.

Meziroční inflace dosáhla na konci roku 2023 6,1 %. Průměrná inflace za rok 2023 činila 9,5 %. Zdá se tedy, že po poklesu inflace v posledních měsících již došlo k dosažení vrcholu inflační spirály a měla by se výrazněji snižovat již v prvním pololetí. Na konci roku 2024 by mohla klesnout meziročně i v průměru na 2,9 %. Důvodem inflačních tlaků byly především rostoucí ceny topení, paliv a potravin. Inflace by měla postupně v meziročním srovnání klesat díky stabilizaci cen na trhu, na druhé straně tlak na pracovním trhu a silná domácí poptávka budou tlačit i nadále na růst cen.

Struktura bulharské ekonomiky

Bulharsko je otevřenou ekonomikou postavenou na tržních principech a se středně vysokou úrovní příjmů. V EU pevně zakotvená země má silný fiskální rámec, stabilní měnu fixovanou vůči euru (tzv. currency board), spoléhá na volný obchod i volný pohyb kapitálu s ostatními zeměmi, což činí zemi atraktivním místem pro zahraniční investice. Hlavní přidanou hodnotou Bulharska je relativně vzdělaná a levná pracovní síla, nižší investiční náklady, dobré předpoklady pro rozvoj moderních technologií (zejména IT).

Z hlediska ekonomické struktury tvoří hlavní část služby (69 %), dále průmysl (24 %) a zemědělství (5 %). Z hlediska průmyslu největší podíl patří zpracování potravin (23 %), následované zpracováním kovů (20,6 %), strojírenstvím (12,3 %), zpracováním surovin (10,9 %), kaučuku a plastů (10,9 %), výrobou textilu (7,7 %), elektroniky (5,3 %), zpracováním dřeva (4,9 %) a chemickým průmyslem (4,4 %).

Co se týče vývozu, mezi hlavní položky patří stroje, zařízení a dopravní prostředky, dále tržní výrobky podle druhu materiálu, různé hotové výrobky, potraviny a živá zvířata, chemikálie.

Dovází se především stroje, zařízení a dopravní prostředky, tržní výrobky podle druhu materiálu, chemikálie, suroviny, potraviny.

Hlavní ekonomické ukazatele Bulharska

Ukazatel	2022	2023	2024	2025	2026
Růst HDP (%)	4,2	1,9	2,2	2,4	2,9
HDP/obyv. (USD/PPP)	35 330	37 510	39 580	41 590	43 980
Inflace (%)	15,3	9,5	2,9	3,6	2,8
Nezaměstnanost (%)	4,62	5,1	4,9	4,7	4,4
Export zboží (mld. USD)	49,7	46,9	47,6	51,2	55,2
Import zboží (mld. USD)	55,0	50,8	52,9	57,3	61,6
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-5,3	-3,9	-5,3	-6,1	-6,4
Průmyslová produkce (% změna)	12,7	-8,3	2,5	3,0	3,0
Populace (mil.)	6,5	6,5	6,4	6,4	6,4
Konkurenceschopnost	53/63	57/63	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	3/7	3,7	3/7	3/7	3/7

Zdroj: EIU, OECD, IMD, NSI

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Podle ministerstva financí vykázalo Bulharsko v roce 2023 rozpočtový schodek ve výši přibližně 3,1 % HDP, který si vláda hodlá udržet i v roce 2024, aby splnila podmínky pro dosažení požadavky pro vstup do eurozóny. Jisté riziko pro dosažení cíle představuje zrušení výjimek ze sankcí, které se vztahují na dovoz ruské ropy, a z toho plynoucí ztráty na daních z dovozu ropy. Ztrátu příjmů bude obtížné kompenzovat, aniž by došlo ke zvýšení daní. Všechny ostatní cíle budou pravděpodobně podřízeny potřebě splnit požadavky EU ohledně rozpočtového deficitu a vstupu do eurozóny. Odložení některých kapitálových výdajů je proto pravděpodobné.

Růst příjmů bude relativně slabý, jelikož se očekává pouze mírný hospodářský růst v letošním roce. V střednědobém horizontu bude závislost na fondech EU při plnění kapitálových závazků i nadále chronickým nedostatkem rozpočtového programu. Po dvou emisích v září 2022 v celkové výši 2,25 mld. EUR vydalo Bulharsko v lednu 2023 eurobondy v hodnotě 1,5 mld. EUR a v listopadu další dvě emise v hodnotě 2,3 mld. EUR. Další mezinárodní emise dluhopisů budou pravděpodobně následovat v roce 2024.

EIU očekává po deficitu na běžném účtu ve výši 0,3 mld. USD v roce 2023 návrat k přebytku ve výši 0,8 % v roce 2024. K tomu přispělo oživení cestovního ruchu a snížení cen komodit a energií. V letech 2025-28 očekává EIU přebytek běžného účtu v průměru 0,3 %.

Bulharsko udržuje chronický obchodní deficit, který je z velké části kompenzován přebytkem na účtu služeb. V roce 2024 EIU očekává, že se schodek obchodní bilance prohloubí v důsledku silnějšího růstu dovozu, zatímco vývoz zůstane utlumený. Přebytek na účtu služeb se zvýší díky pokračujícímu růstu cestovního ruchu - zejména v souvislosti s částečným vstupem země do Schengenu. Lze předpokládat, že Bulharsko obdrží v roce 2024 alespoň jednu tranši z fondu pro obnovení EU, což dále zvýší přebytek příjmů.

Poměr veřejného dluhu k HDP by se v průběhu období 2024–2027 měl zvýšit z 23,1 % v roce 2023 na 29,4 % v roce 2027. Vnější dluh odhaduje EIU v roce 2023 na 50 mld. USD (49,2 % HDP) s tím, že letos by měl klesnout na 48,5 mld. (44,5 % HDP). Dluhová služba dosáhla v roce 2023 17,6 %. Devizové rezervy v roce 2022 činily 41,1 mld. USD.

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-3,1
Veřejný dluh (% HDP)	23,1
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-0,3
Daně	2024
PO	10 %
FO	10 %
DPH	20/0/9 %

2.3 Bankovní systém

Bankovní systém Bulharska je otevřený a regulovaný standardním způsobem národní bankou. V roce 2020 vstoupilo Bulharsko do systému ERM II a připravuje se na vstup do eurozóny (předpoklad 2025).

Základní úroková sazba je již od června 2020 na úrovni 0,00 %.

Státem vlastněné banky:

- 1 Bulharská národní banka je ústřední měnovou autoritou v zemi.
- 1 Bulharská rozvojová banka je finanční institucí z 99,9 % vlastněnou státem.

K 31. 12. 2023 v zemi operovalo na 23 bank, z nichž 6 zde působilo jako pobočky zahraničních bank.

5 největších bank (76,8 % aktiv):

- 1 United Bulgarian Bank – založena v roce 1992 sloučením 22 regionálních komerčních bank v Bulharsku. Zprivatizována v roce 1997, vlastní plnou licenci pro poskytování bankovních operací. Provozuje 190 obchodních míst po celé zemi s 2 800 pracovníky. Podíl na trhu činí 19,8 %.
- 1 DSK Bank – obdoba bývalé Československé spořitelny, vznikla v roce 1951, patří do maďarské skupiny OTP Bank Group. Má 93 poboček, 100 afilací, 119 bankovních kanceláří, 9 regionálních, 20 obchodních a 40 finančních center. Zaměstnává cca 6 700 pracovníků. Podíl na trhu 19,1 %.
- 1 UniCredit Bulbank – vznikla v roce 2007 jako výsledek fúze tří bank, jež ovládala italská skupina UniCredit Group (Bulbank, Hebros Bank a Holcim), je největší bankou v zemi z hlediska kapitálu, vkladů a úvěrů. Zaměstnává cca 4 200 pracovníků a provozuje 170 poboček po celé zemi. Podíl na trhu činí 18,7 %.
- 1 Postbank – formálně Eurobank Bulgaria je autonomní bulharskou bankou financovanou prostřednictvím místního i mezinárodního trhu. Součástí skupiny Eurobank EFG se sídlem v Řecku. Podíl na trhu činí 11,3 %.
- 1 First Investment Bank – vznikla v roce 1993 a je největší bankou vlastněnou místním soukromým kapitálem. Obsluhuje cca 380 tis. individuálních a 21 tis. firemních klientů prostřednictvím sítě 21 poboček a 68 kanceláří v celém Bulharsku. Podíl na trhu činí 8,1 %.

Celkový objem aktiv v bankovním systému vzrostl v roce 2023 o 10,7 % oproti roku 2022 na 170,08 mld. BGN (87,98 mld. EUR).

2.4 Daňový systém

Daňový systém

Daňový systém v Bulharsku je přehledný a stabilní. Bulharsko uzavřelo přibližně 70 daňových dohod s ostatními státy, podepsalo také multilaterální instrument OECD (MLI) v červnu 2017. Daňovým úřadem je Národní příjmová agentura. Podrobnější informace o daních jsou dostupné na webu firmy Deloitte.

Daně

Daň z příjmů fyzických osob je upravena Zákonem o zdanění příjmů fyzických osob (Personal Income Tax Act – PITA). Počínaje 1. lednem 2008 byl zaveden systém rovné daně z příjmů fyzických osob ve výši 10 %. Povinnost platit tuto daň mají fyzické osoby včetně živnostníků. Daň se vztahuje na příjmy zaměstnanců v pracovním poměru, příjmy z ekonomické činnosti na živnostenský list a další ekonomické činnosti související zejména s poskytováním vlastnických práv apod.

Daň z příjmu právnických osob jsou podle Zákona o dani z příjmů právnických osob (Corporate Income Tax Act – CITA) povinny platit všechny právnické osoby se sídlem v Bulharsku. Ostatním právnickým osobám se zdaňují pouze příjmy z činnosti na území Bulharska. Sazba daně z příjmu právnických osob byla od roku 2005 postupně snižována z 19,5 % až na 10 %. Od 1. 1. 2024 budou bulharské podniky v rámci tzv. globální minimální daně podléhat minimální efektivní dani 15 %. Nová pravidla se dotknou několika největších bulharských skupin, jakož i dceřiných společností velkých nadnárodních korporací.

Daň z přidané hodnoty – povinnost odvodu DPH mají podniky, jejichž zdanitelný příjem za posledních 12 měsíců převýšil 100 tisíc leva (51 tisíc EUR, i pro 2023). Standardní sazba DPH je stanovena na 20 %, dočasně snižená 9 % sazba je uplatňována na služby hoteliérů a pohostinství, vydávání knih a periodik, dodávky dětské stravy atd.. Dodávky pečiva a mouky mají dočasně sníženou sazbu na 0 %.

Očekávaný vývoj

Diskuze o celkové daňové politice a reformách zejména v oblasti daňových zvýhodnění pokračují. Počátkem roku 2024 došlo např. k prodloužení lhůty pro uložení pokuty za skryté přerozdělování zisku, přijetí nových pravidel u DPH včetně zvýšení prahu pro registraci (od 1. 1. 2025 na cca 85 tis. EUR) atd. Byla prodloužena platnost snížené sazby DPH - 9 % do 31. 12. 2024 a 0 % do 30. 6. 2024. U daně z nemovitostí bylo upraveno osvobození pro budovy s vysokou energetickou efektivitou.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Ekonomika a obchod jsou významnou oblastí vzájemných vztahů. Obchodní obrat od roku 2015 překračuje sumu 1 mld. EUR a má postupně vzrůstající tendenci. Saldo obchodní bilance je dlouhodobě kladné, jeho pokles se v posledních letech zastavil. Vývoj vzájemného obchodu v roce 2023 opět překonal dosavadní rekordní objem, což ukazuje jednak na obnovení pozitivního trendu po pandemii covidu-19, ale podle všeho i na nárůst cen díky aktuální energetické krizi a komplikacím v dodavatelských řetězcích.

Za rok 2023 dosáhl objem vývozu z ČR 1 482 mil. EUR (+16,1 % oproti roku 2022, 20. pozice), dovozu z BG 1 057 mil. EUR (+4,5 %, 31.), obrat se vyšplhal na 2 539 mil. EUR (+11 %, 25.), zatímco bilance opět vzrostla na 425 mil. EUR (+60,4 %). Za první dva měsíce roku 2024 stoupl český vývoz meziročně o 5,4 % na 254 mil. EUR, naopak klesl dovoz z BG o 8,2 % na 164 mil. EUR a tím i obrat na 418 mil. EUR (o 0,4 %) a pozitivní bilance se zvýšila na 90 mil. EUR (+42,9 %).

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	23,89	23,19	26,54	31,34	35,73
Export do ČR (mld. CZK)	17,96	17,30	17,49	24,83	25,39
Saldo s ČR (mld. CZK)	-5,93	-5,89	-9,05	-6,52	-10,34

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
778	Přístroje elektrické j. n. (baterie, žárovky ap.)	4 869,67	13,6
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	3 430,43	9,6
764	Zařízení telekom., přísluš. přístrojů pro záz., reprodu. zvuku, obrazu	3 338,21	9,3
772	Přístř. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	2 190,91	6,1
891	Zbraně a munice	1 273,17	3,6

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
891	Zbraně a munice	5 244,43	20,7
772	Přístř. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	2 917,44	11,49
773	Prostředky k rozvodu elektrické energie j. n.	2 749,90	10,83
682	Měď	978,98	3,86
821	Nábytek a díly, žíněnky, matrace aj. nábytek čalouněný	930,75	3,67

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	20 909,90	18 893,39	23 468,18	31 335,51	31 652,05
Export do EU (mil. EUR)	18 780,51	18 059,13	22 879,21	34 487,81	30 086,15
Saldo s EU (mil. EUR)	-2 129,39	-834,25	-588,96	3 152,29	-1 565,91

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	14 032,20	13 561,03	19 487,90	22 451,39	17 121,35
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	12 165,83	11 539,76	15 361,21	11 776,07	12 845,88
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-1 866,37	-2 021,27	-4 126,69	-10 675,32	-4 275,47

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Stav přímých zahraničních investic (PZI) v zemi

PZI v Bulharsku dosáhly podle BNB za rok 2023 čistého přílivu ve výši 3 619,1 mil. EUR, což znamená růst o 988 mil. EUR (37,6 %) oproti roku 2022 (2,631 mld. EUR).

Největší čisté investice v roce 2022 putovaly do Bulharska ze Švýcarska (803,7 mil. EUR), Rakouska (458,4 mil. EUR), Nizozemí (438,1 mil. EUR), Belgie (361,6 mil. EUR), Maďarska (354,9 mil. EUR), Lucemburska (172 mil. EUR) a Itálie (164,4 mil. EUR), největší odliv vykazaly Britské Panenské ostrovy (-85,4 mil. EUR), dále Izrael (-25,5 mil. EUR) a V. Británie (-23,9 mil. EUR).

Čistý tok investic z Bulharska do ciziny dosáhl za rok 2023 553,3 mil. EUR oproti 532,9 mil. EUR za rok 2022, vedly Lichtenštejnsko (91,2 mil. EUR), Rumunsko (70,7 mil. EUR), Řecko (66,4 mil. EUR), Malta (44,3 mil. EUR), Kypr (43 mil. EUR), Německo (34,3 mil. EUR) a Nizozemsko (30,2 mil. EUR).

Nejvíce investic připlýnulo v roce 2023 do finančního sektoru (1 515 mil. EUR), zpracovatelského průmyslu (1 323 mil. EUR) a obchodu a služeb (186 mil. EUR).

Investiční prostředí

Řada investorů považuje Bulharsko i nadále za atraktivní nízkonákladovou investiční destinaci s vládními pobídkami pro nové investice. Země nabízí jednu z nejlevnějších pracovních sil v EU i nízké a rovné daně z příjmu a podnikání. Bulharsko má však nejnižší míru produktivity práce v EU a ve střednědobém horizontu je produktivita dále ohrožena kvůli rychle se snižujícímu počtu obyvatel.

Neexistují žádná zákonná omezení pro zahraniční vlastnictví nebo kontrolu firem. Až na některé výjimky se zahraničním subjektům dostává stejného zacházení jako domácím firmám.

PZI ČR v Bulharsku

V roce 2023 došlo podle BNB k přílivu PZI v hodnotě 62,7 mil. EUR a celkový objem se dostal na úroveň 453,4 mil. EUR.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Bulharsko je členskou zemí EU a tudíž nesjednává přímo dohody o volném obchodu, ty sjednává za celou EU Evropská komise.

Smlouvy s ČR

Smluvní základna s Bulharskem nepostrádá základní smluvní dokumenty k zajištění bilaterálních ekonomických aktivit. Vzájemný obchod mezi CZ a BG od vstupu BG do EU podléhá pravidlům a podmínkám jednotného trhu EU. Dvoustranné smluvní vztahy (bez režimu vzájemného obchodu) v oblasti hospodářské spolupráce jsou založeny na Smlouvě o přátelských vztazích a spolupráci mezi ČSFR a BG, která byla podepsána 6. dubna 1992.

K dalším – pro rozvoj hospodářských vztahů významným – dokumentům patří Dohoda mezi vládou ČR a vládou BG o vzájemné podpoře a ochraně investic a Smlouva mezi ČR a BG o zamezení dvojího zdanění. V roce 2004 podepsaly Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a bulharské Ministerstvo hospodářství, energetiky a turistiky Dohodu o spolupráci, na jejímž základě vznikla Smíšená pracovní skupina, která se schází k (více či méně) pravidelným konzultacím; naposledy zasedla v dubnu 2022 v Praze.

3.4 Rozvojová spolupráce

Bulharsko není příjemcem rozvojové pomoci.

Poskytovaná rozvojová pomoc

Bulharsko poskytuje rozvojovou pomoc a spolupráci od svého vstupu do EU v roce 2007 s dvěma základními cíli:

- 1 naplňovat mezinárodní závazky v podobě pomoci méně rozvinutým zemím a propagovat udržitelný rozvoj v globálním měřítku
- 1 naplňovat závazky na regionální úrovni, čímž přispívá k rozvoji sousedících ekonomik v přechodném období včetně sdílení zkušeností.

Pro období let 2020–2024 se Bulharsko soustřeďuje na:

- 1 západní Balkán
- 1 Východní partnerství
- 1 Střední východ a severní Afriku
- 1 subsaharskou Afriku
- 1 Asii

Bulharská rozvojová pomoc se v poslední dekádě mírně zvýšila, byť průběžně docházelo k jistým výkyvům. Většina rozvojové pomoci je soustředěna na západní Balkán a region Černého moře, zatímco humanitární pomoc míří především k regionům, které trpí následky dlouhodobých krizí a konfliktů, jako je Afghánistán, Irák, Sýrie či Jemen. Situace se však výrazně změnila se začátkem ruské agrese na Ukrajině.

V roce 2022 příspěvek Bulharska 0,27 % HDP a 240 mil. USD, což bylo způsobeno především podporou poskytovanou uprchlíkům z Ukrajiny. O rok později objem ODA klesl o 30 % na 170 mil. USD a 0,19 %, především kvůli snížení pomoci ukrajinským uprchlíkům.

Vláda si dala za úkol navýšit ODA do roku 2030 na 0,33 % HDP.

Podle dostupných údajů ze zdrojů OECD poskytlo Bulharsko cca 16 % prostředků na bilaterální bázi a 84 % na multilaterální (především prostřednictvím institucí EU). V bilaterální oblasti největším příjemcem ODA byla nově Ukrajina, následovaná Tureckem, Srbskem, Republikou S. Makedonie, Moldavskem, Bosnou a Hercegovinou a dalšími zeměmi.

Možnost zapojení českých firem

Vzhledem k tomu, že ČR i Bulharsko sdílí do značné míry teritoriální zaměření bilaterální rozvojové pomoci (zejména západní Balkán), existuje určitý potenciál pro vzájemnou spolupráci a synergii, nicméně s ohledem na doposud nepřilíš rozvinutý systém poskytování ODA i omezený rozpočet se nejedná o významný zdroj příležitostí.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► Obranný a bezpečnostní sektor

Bulharská armáda čelí dlouhodobému problému nedostatečného financování a neefektivního využívání prostředků. Vybavení je zastaralé, často ještě sovětské provenience. Zhoršená bezpečnostní situace v regionu i v globálním měřítku si stále naléhavěji žádá investice do modernizace letectva, protivzdušné obrany, pozemních sil, námořnictva i speciálních složek.

► Zdravotnictví a farmacie

Zdravotnictví disponuje dobře dimenzovanou kapacitou lůžek a nemocničních zařízení. Slabinou je však nedostatek kvalifikovaného personálu, zastaralé vybavení, nedostatek moderních přístrojů. Kromě naléhavé potřeby investic do vybavení vyžaduje pozornost i digitalizace zdravotnictví, kde se mohou uplatnit česká řešení. Zdravotnictví patří mezi prioritní oblasti v rámci unijního Národního plánu obnovy a odolnosti.

► Železniční sektor

Železniční doprava trpí podfinancováním a urgentně potřebuje modernizaci. Za předechozí vlády se podařilo vyřešit akutní problémy se zadlužeností státních železnic. To umožnilo rozjet odkládané a nezbytné investiční projekty. Bulharsko pořídilo nové lokomotivy Siemens, probíhá modernizace železničních vagónů a starších lokomotiv, vypisují se tendry na dodávky vlaků. Významný objem prostředků včetně fondů EU směřuje do výstavby a modernizace tratí a jejich zabezpečení.

► Voda a životní prostředí

Země se potýká s neúměrně vysokými ztrátami v zásobování pitnou vodou, dochází i k výpadkům v dodávkách pro obyvatelstvo a průmysl, v některých oblastech hrozí i sucha. Přetrvávají problémy se znečišťováním vodních zdrojů, stále ještě není dokončena výstavba odpovídajícího počtu čistíren odpadních vod i úpraven pitné vody. Experti varují i před horšícím se technickým stavem vodních nádrží, jezer a přehrad.

► Energetika

Bulharský energetický mix je podobný českému a země řeší i podobné problémy. Jedná se zejména o výzvy spojené s energetickou bezpečností (zajištění dodávek energie, závislost na dodávkách surovin i zařízení z Ruska), plněním plánu Green Deal (útlum těžby a spalování uhlí), nízkou efektivitou výroby elektrické energie a podobně. Vláda pokročila v řešení klíčové otázky jaderné energetiky – rozhodla se pro výstavbu dvou nových bloků v JE Kozloduj na bázi technologie od firmy Westinghouse a jedná s jihokorejskou firmou Hyundai E&C, jež by měla být generálním dodavatelem. V Bulharsku existuje i zajímavý potenciál pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie – počínaje fotovoltaikou přes větrné elektrárny až po geotermální zdroje, investice přicházejí i do obnovy a rozšíření vodních i přečerpávacích elektráren.

► ICT, elektronika, kyberbezpečnost

Bulharská vláda klade v poslední době stále větší důraz na rozvoj tohoto sektoru, ať již z důvodu rostoucí potřeby modernizace státní správy, digitalizace, rozvoje e-governmentu, ale i v naději, že se podaří využít zejména lidského potenciálu pro rozvoj ekonomiky a přilákání zahraničních investic. Tato oblast rovněž tvoří součást Národního plánu obnovy a odolnosti.

► Výzkum, vývoj, inovace a vzdělávání

Bulharsko má podle zprávy EU velkou šanci dosáhnout podílu VVI na HDP ve výši 1 % (v roce 2021 to bylo podle WB 0,78 %, tedy jedna z nejnižších úrovní intenzity VVI v EU). Pro dosažení uvedeného cíle doporučuje EK značně navýšit veřejné financování vědecko-výzkumných a rozvojových aktivit a také provést důležité reformy - zlepšit fungování finančních instrumentů, posílit lidské zdroje o vysoce kvalifikované odborníky a vytvořit stimuly pro otevření vědecké základny vůči podnikatelskému sektoru včetně podpory PPP projektů. Co se týče základny, v Bulharsku působí přes 50 státních univerzit, z nichž však jen malá část je schopna vykonávat výzkum na vysoké úrovni. Na druhé straně zde funguje několik vědeckotechnických parků a také zajímavé startupy (zejména v oblasti financí).

Aktuální vydání Mapy strategických příležitostí s informacemi o bulharském trhu najdete na [webu BusinessInfo.cz](https://www.businessinfo.cz).

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Bulharští podnikatelé pojmají obchodní jednání minimálně zpočátku navazování vztahů formálně a dodržují jak protokol, tak i konzervativnější standard oblékání. Ačkoli bývají rezervovanější v obchodních jednáních, na druhou stranu jsou přímí, vyjadřují se jasně a explicitně. Mají dobrý smysl pro humor, což může být vítaným odlehčením při navazování vztahů. Jednání bývají často dlouhá, s čímž je třeba počítat. Trpělivost a přátelské vztahy jsou pro úspěch velmi důležité.

4.2 Oslovení

Jednání je třeba dohodnout dopředu (cca 2-3 týdny, nejlépe telefonicky) a mít na paměti místní svátky. Pokud se dostavíte na místo jednání bez předchozí dohody, velmi pravděpodobně se nebudete moci s danou osobou setkat.

V Bulharsku se oslovuje v písemné formě „Vážený pane/ vážená paní“ (Уважаеми господин Novak, уважаема госпожо Novakova). V ústní formě se oslovuje господин Novák, госпожа Nováková, křestní jméno se používá v případě, že se partneři již znají delší dobu. Mladší generace se oslovuje jménem a tyká si, což někdy platí i v případě starších vůči mladším.

4.3 Obchodní schůzka

Jak sjednat obchodní schůzku a jak probíhá (lokace kancelář a čas schůzky, restaurace; oběd/večeře, vizitky, dárky atd.)?

Obchodní schůzka se domlouvá většinou předem telefonicky či emailem a bývá to cca s 2-3týdenním předstihem, ale výjimky nejsou ani spontánní schůzky ve smyslu „pojďme se potkat pozítří“. Schůzky většinou probíhají v kanceláři či v restauraci. Sjednávají se v časovém rozmezí 10:00–11:30 pro ranní schůzku, pracovní setkání v restauraci na oběd bývá většinou na 12:30 či později. Odpolední schůzka bývá většinou v rozmezí 14:00–17:00. Večerní schůzky bývají obvyklejší u partnerů, kteří se již nějaký čas znají a mají přátelský vztah. Témata ke schůzkám jsou většinou předem daná, alespoň rámcově. Při prvním setkání si partneři většinou vymění vizitky, předání dárku je vhodnou formou, jak vyjádřit zájem o spolupráci.

Načasování jednání

V případě zájmu z obou stran je možno sjednat schůzku v podstatě kdykoli s výjimkou státních svátků a s nimi spojeného volna. V období letních prázdnin je režim také volnější, nejvíc to platí v srpnu. Během adventu a Vánoc je také volnější režim, Bulharsko je pravoslavnou zemí, proto je důležité si předem zjistit, kdy jsou aktuální sváteční dny.

Co českého obchodníka při jednání nejvíce překvapí?

Českého obchodníka může překvapit míra vřelosti až žoviálnosti, zvláště pokud je to první zkušenost s bulharskými partnery. Stejně tak určitá míra nedochvilnosti a obecně volnějšího přístupu k závazkům a plnění dohod.

Jací jsou bulharští obchodníci?

Na schůzku přijdou připravení, mají znalosti o teritoriu a mají většinou připravené návrhy na jednotlivé možnosti řešení. Očekávají interakci a stejný přístup od české strany. Bulharští partneři jsou zpravidla velmi dobří vyjednavací a jdou často přímo k věci.

Je vyjednávání s místními obchodníky jiné, ztěžují ho kulturní/náboženské/etnické odlišnosti?

Odlišnosti zpravidla neztěžují vzájemné jednání, Bulhaři mají většinou Česko v oblíbené díky pozitivním zkušenostem a nemají vůči Čechům negativní předsudky.

Jak nakládají bulharští obchodníci s časem v rámci obchodního jednání?

Záleží na průběhu jednání a úrovni vzájemných vztahů, pokud se jedná o úvodní jednání, zpravidla bude formálnější a kratší, jakmile se obě strany poznají, nehraje čas klíčovou roli a jednání se mohou protáhnout i prolínat se společenskou konverzací.

Jak nakládají bulharští obchodníci s emocemi v rámci obchodního jednání?

Obdobně jako v předchozím případě, zpočátku mohou být zdrženlivější, nedávat příliš najevo emoce, což se později s navázáním trvalejšího kontaktu mění.

Existují nějaké teritoriální rozdíly v obchodních jednáních uvnitř země?

Existují, avšak nejsou tak výrazné, aby významněji ovlivnily průběh obchodních jednání.

Je vhodné resp. obvyklé nabízet při obchodních jednáních alkohol?

Při obchodních jednáních zejména na začátku navazování kontaktů to nebývá zvykem, spíše je to otázka pracovního oběda a společenského styku, avšak se vznikem užších kontaktů se i toto může měnit.

Jak se obléci na pracovní jednání?

Na pracovní jednání je doporučeno obléci se formálně – u mužů oblek, u žen společenské šaty.

Jak by měl vypadat ideální jednací tým (počet členů, věkové a genderové složení týmu, šéf týmu)?

Záleží na konkrétním případě, pokud je zapotřebí více expertů apod., není problém přizpůsobit velikost týmu. Věk ani pohlaví nehrají klíčovou roli ani u týmu či jeho šéfa.

Je obvyklé obchodního partnera pozvat domů, resp. být pozván domů? Pokud ano, co je při takové návštěvě obvyklé, co čekat?

Pokud se obě strany již delší dobu znají, je to zcela obvyklé. Lze očekávat velmi přátelské přijetí, bohaté pohoštění, příjemné

prostředí, návštěva se může časově protáhnout. Je vhodné přinést hostiteli dárek a jeho partnerce květiny.

4.4 Komunikace

Je důležité vzít si s sebou tlumočníka?

Mít tlumočníka není zcela běžné. Zpravidla si vystačíte s angličtinou, ale může se stát, že starší generace bude mít s angličtinou problém a nebude na vysoké úrovni. V takovém případě může pomoci i ruština. Pokud zvládnete bulharštinu, Vaši partneři budou potěšeni, ocení to a budou v jednání otevřenější.

Jak je to s jazykovou vybaveností?

Zejména mladší generace bývá zpravidla dobře vybavená jazykově, nejčastěji angličtinou, dále němčinou, francouzštinou, starší generace může mít s cizími jazyky problém, což někdy pomůže vyřešit třeba znalost ruštiny. Není neobvyklé narazit i na Bulhary, kteří budou na dobré úrovni schopni porozumět i komunikovat v češtině nebo slovenštině.

Existují nějaká komunikační tabu?

Bulhaři jsou velmi hrdým národem, proto je vhodné vyvarovat se kritiky místních poměrů, opatrnost je třeba doporučit i při diskuzi o politice a historii na Balkáně (např. vztahy se Severní Makedonií, Srbskem, tureckou menšinou apod.).

Jak nejlépe komunikovat (osobně, e-mail, telefon atd.)?

Zpočátku je možné a obvyklé komunikovat e-mailem nebo telefonicky, osobní jednání je však vždy klíčové.

4.5 Doporučení

Co byste doporučili podnikatelům, kteří se do Bulharska chystají?

Doporučili bychom si předem udělat důkladnou rešerši trhu a daných segmentů trhu. Domluvit se na právním či daňovém česko-bulharském poradenství, zkontaktovat obchodní komory a příslušné svazy. Velice doporučujeme navštívit oborový veletrh, který poskytne informace o situaci na trhu a o konkurenci v daném oboru.

4.6 Státní svátky

Oficiální svátky:

- 1 1. leden – Nový rok
- 1 3. březen - Den osvobození Bulharska od osmanského jha
- 1 Velikonoce (pravoslavné) – datum se každý rok pohybuje v souladu s ortodoxním církevním kalendářem (pátek a pondělí)
- 1 1. květen – Den práce a mezinárodní solidarity pracujících
- 1 6. květen – Den sv. Jiří (Georgiov den), Den hrdinství a Bulharské armády
- 1 24. květen – Den sv. bratří Cyrila a Metoděje, bulharské abecedy, vzdělanosti a kultury a slovanského písemnictví
- 1 6. září – Den sjednocení (1885)
- 1 22. září – Den nezávislosti Bulharska (1908)
- 1 1. listopad – Den národních buditelů (školní volno)
- 1 24. prosinec – Štědrý večer
- 1 25. a 26. prosince - Zrození Ježíše Krista

Všechny uvedené svátky jsou dny pracovního volna (s výjimkou 1. listopadu).

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Základní informace pro vstup na trh

Bulharský trh je globalizovaný, což přináší i silnou konkurenci. Kvalitní zboží se považuje za samozřejmost, hlavní bývá konkurenceschopná cena doplněná o výhodné platební podmínky. Dodavatel musí splnit veškeré požadavky na logistiku, jako jsou termíny dodávek, značení a balení zboží apod. Podle údajů NSI bylo v zemí k 31. 12. 2022 162 712 maloobchodů, z toho 41 163 s prodejem potravin a 70 469 objektů s ostatním zbožím.

Rating

- 1 Moody's Baa1 (Stabilní)
- 1 S&P BBB (Stabilní)
- 1 Fitch BBB

Distribuční a prodejní kanály

Infrastruktura prodejní sítě se postupně zlepšuje. Řetězce supermarketů a hypermarketů se kromě Sofie a krajských měst rozšiřují i do menších měst okresního významu, i když prozatím většina obchodů v menších městech je ve vlastnictví malých podnikatelů a jejich nabídka zboží a služeb je na nižší úrovni.

Bulharské řetězce: Fantastiko, Technopolis, Technomarket, Densi, Praktiker

Zahraniční řetězce:

- 1 potraviny: METRO Cash&Carry, BILLA, Kaufland, Lidl, HITT-Market, CBA Bulgaria
- 1 nábytek: IKEA
- 1 drogerie: DM Bulgaria, Lilly Drogerie
- 1 hobbymarkety: Mr. Bricolage, Praktis, Bauhaus

Ve větších městech a především v Sofii, Plovdivu, Varně a Burgasu bylo vybudováno v posledních letech množství velkých a moderních nákupních center, jež jsou srovnatelné s podobnými středisky v jiných rozvinutých zemích.

Na trhu s pohonnými hmotami působí v Bulharsku v současné době několik sítí čerpacích stanic nadnárodních společností Shell, OMV, Lukoil, Gazprom, dále řeckých a bulharských firem. Odděleně jsou zde rozšířeny též sítě čerpacích stanic plynu. Z ekonomických důvodů je na plynový pohon přebudována značná část osobních automobilů v Bulharsku, odhadem 20–30 %, z toho významná většina na pohon LPG. Jednotný platební systém petrokaret není zatím v Bulharsku rozšířen. U renomovaných distributorů pohonných hmot je možné platit mezinárodními kreditními kartami VISA, MC atd., někteří distributoři nabízejí vlastní kreditní karty určené k nákupu pohonných hmot a služeb (např. Shell a OMV). NSI registroval v roce 2022 2 495 čerpacích a 310 plynových stanic.

Distribuce

Expanze zahraničních řetězců obchodujících s rychloobrátkovým, černým a bílým zbožím, v jejímž důsledku v průběhu let 2009 až 2010 poměrně výrazně vzrostl nejenom počet prodejen v celém Bulharsku, ale rovněž se rozšířilo spektrum nabízených produktů, vedla k prosazení nového distribučního modelu založeného na upřednostňování výstavby vlastních logistických center před využíváním služeb externích logistických firem. Nejvíce se k modelu vlastních logistických platforem přiklonily řetězce Billa, Kaufland, Lidl a Technopolis. Jejich centrální logistické základny jsou situovány převážně v dosahu hlavního města Sofie poblíž klíčových dopravních tepen, a to dálnice Trakija (E 80) spojující Sofii s Plovdivem a dálnici Hemus (E 772) směrem na Varnu.

Oblíbeným místem pro budování takovýchto center se staly pozemky poblíž městečka Elin Pelin nacházejícího se necelých 30 km východně od hlavního města v dosahu obou zmíněných dálničních tahů. Dalšími výhodnými místy pro umístování logistických center jsou průmyslové zóny v okolí Plovdivu, kde se kromě jiných nachází logistická platforma řetězce Kaufland, která je svou plochou 67 tis. m² zatím největším centrem svého druhu v Bulharsku. Duální distribuční model (tj. vlastní logistickou infrastrukturu v kombinaci s využitím služeb jiných logistických firem) uplatňuje místní řetězec Fantastiko.

Uvedený model je výhodnější především z toho důvodu, že Fantastiko provozuje především síť menších prodejen typu cornershop nebo convenient store. Třetí logistický model je využíván řetězci, jež nemají k dispozici vlastní logistická centra. Tento logistický model využívá např. litevský T-market. Obchodní řetězce jsou obecně jedním z největších uživatelů logistických ploch v Bulharsku. Výše popsaná tendence preferování investic do výstavby vlastních logistických center před pronajímáním již vybudovaných objektů

vede k poklesu cen nájmu předmětných ploch.

Průměrná výše nájmu ploch v průmyslových parcích v Sofii se pohybuje kolem 6 eur/m² měsíčně, přičemž v ostatních městech kolísá mezi 1,5–3,0 eur/m² měsíčně. V důsledku uvedeného dochází k útlumu investic do objektů tohoto typu, což alespoň po určitou dobu způsobí vyrovnání poptávky a nabídky, a tudíž i stabilizaci cen jejich pronájmu.

Celní systém a kontrola vývozu

- 1 Agentura „Celnice“ - (Agencia „Mitnici“)
- 1 Interministerial Commission for Export Control and Non-Proliferation of Weapons of Mass Destruction – spadá pod Ministerstvo hospodářství Bulharska,
- 1 Ministerstvo hospodářství a průmyslu Bulharské republiky – zodpovídá za obchodní dohody, dodržování závazků z titulu členského státu WTO atd.

Informace k celnímu řízení je možno získat na webu Customs.

Doklady ke zboží a další informace na webu BCCI.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

V Bulharsku jsou podle Ministerstva hospodářství nejčastěji využívány tyto hlavní formy působení na trhu:

- 1 společnost s ručením omezeným (OOD) nebo jednočlenná společnost s ručením omezeným (EOOD)
- 1 akciová společnost (AD) nebo jednočlenná akciová společnost (EAD)
- 1 samostatný obchodník (ET)

Postup při zřizování uvedených forem podnikání a nezbytné dokumenty lze nalézt na webu [MI Government](#).

Reprezentace – zahraniční zastoupení

Registrace zastoupení (reprezentační kanceláře) zahraniční firmy se provádí u Bulharské obchodně-průmyslové komory v Sofii v souladu se Zákonem o podpoře investic. Doba potřebná pro registraci zahraničního zastoupení se pohybuje v rozmezí 1 až 3 dnů.

Kontakt: [Bulgarian Chamber of Commerce and Industry](#)

Pobočka

Právníké osoby registrované v zahraničí, příp. zahraniční podnikatelé (fyzické osoby) mohou v Bulharsku registrovat pobočku své firmy. Pobočka není podle bulharského právního řádu právníkou osobou, musí však vést účetnictví nezávislé na mateřském podniku a nezávisle sestavovat rozvahu a výsledovku, tj. vlastní nezávislou účetní uzávěrku. Pro založení pobočky není nutný základní kapitál. Registrace pobočky zahraničních právnických osob se provádí u [Registrační agentury](#) v souladu s bulharským Obchodním zákoníkem.

Společný podnik

V souladu s bulharským obchodním zákoníkem mohou mít společné podniky formu jakékoliv obchodní společnosti (akciová společnost, s.r.o., komanditní společnost, veřejná obchodní společnost apod.), která může být v souladu s tímto zákonem v Bulharsku založena. Kompetentní institucí pro registraci společného podniku je Registrační agentura a jí podřízený Obchodní rejstřík. Při registraci společného podniku se k jednotné formulářové žádosti přikládají notářsky ověřena, společenská smlouva, podpisové vzory statutárních zástupců společného podniku, zakládací listina podniku registrovaná v Obchodním rejstříku, příslušné koncese v případě, že společný podnik provádí koncesované činnosti.

Podrobné informace ohledně registrace společného podniku v Bulharsku lze získat na webu [Europa.eu - Setting up European Company](#). Zahraniční společnosti mohou využít rovněž služby státní agentury [InvestBulgaria](#).

5.3 Marketing a komunikace

V roce 2023 náklady na reklamu v Bulharsku vzrostly na 612,1 mil. BGN (cca 313 mil. EUR), tj. o 7,5 % meziročně více. Prognóza na rok 2024 podle oborové asociace BACA činí 667,8 mil. BGN (cca 341 mil. EUR).

V podílu na reklamním trhu vedla podle odhadu asociace BACA i v roce 2023 televize (státní i soukromé kanály, podíl na trhu 52,9 %, cca 323,5 mil. BGN, +6 % meziročně), následovaná digitálními médii (34,2 %, např. Facebook a Google, cca 209,5 mil. BGN, +12 %), venkovní reklamou/billboardy (7,8 %, 47,9 mil. BGN, +4 %), rozhlasem (3,7 %, 22,8 mil. BGN, +4 %), tiskem (deníky 24 časa, Trud, Kapital, Monitor, Standart, Sega, Dnevnik (jenom v elektronické podobě), týdeník Ikonomičeskí život, 1,2 %, 7,5 mil. BGN, -10 %) a kinoreklamou (0,2 %, 1 mil. BGN, + 25 %). Cenové poměry a reklamní metody odpovídají podmínkám v České republice. Podle dostupných informací posilují digitální média, kino reklamy, televize, rozhlas, naopak trvale oslabuje tisk.

Podle prognózy BACA v letech 2023–2024 opět nejvíce porostou digitální média (cca o 14 % na 35,8 % podíl), televize by měla přidat 7 % a uhájit pozici s 51,8 %. Tisk by měl ztratit 10 %, ostatní média mohou obnovit svou pozici před pandemií, přičemž nejlépe si povede kino reklama, ovšem její podíl na celku je mizivý. Inflace v oblasti médií v roce 2023 podle BACA dosáhla u televize 14 % a digitální média podražila o 16 %, čemuž odpovídá i prognóza na rok 2024.

Pro orientaci uvádíme odkaz na žebříček a kontakty digitálních marketingových firem v Bulharsku od [Clutch](#) nebo [The Manifest](#). Další informace může poskytnout web [BACA](#).

Podle průzkumu mezi firmami je nejvíce pro reklamní účely z digitálních médií v Bulharsku využíván pro distribuci reklamního obsahu Facebook (91 %), Instagram (74 %), LinkedIn (63 %), YouTube (57 %) a Twitter (18 %). Z klíčových ukazatelů efektivity se nejvíce využívá angažovanost publika vůči obsahu, počet zobrazení, počet sledujících, růst povědomí o značce atd. Obsah firmy tvoří nejčastěji pro získávání nových zákazníků, zvyšování povědomí o značce, zlepšení image, udržení zákazníků. Nejčastější platformy pro distribuci obsahu představují sociální sítě, vlastní stránky, novinové weby.

Velvyslanectví v posledních letech spolupracovalo na několika projektech s jednou z největších marketingových agentur na trhu – [M3Communications Group Inc.](#) M. Bechara. Účinnou příležitostí pro propagaci výrobků na bulharském trhu stále představuje účast na mezinárodních veletrzích a výstavách.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Duševní vlastnictví je chráněno na standardní úrovni v souladu s pravidly EU. Bulharsko v minulosti čelilo značné kritice kvůli porušování práv duševního vlastnictví, zejména v oblasti filmové, hudební či herní produkce. V souvislosti se vstupem do EU a tlakem zejména ze strany USA i mezinárodních organizací došlo k výraznému omezení nezákonných aktivit.

Mezi instituce, zodpovědné v Bulharsku za průmyslové vlastnictví, copyrights a související práva patří:

- 1 Patentový úřad Bulharské republiky (Patent Office of the Republic of Bulgaria)
- 1 Ministerstvo spravedlnosti Bulharské republiky
- 1 Rada pro ochranu intelektuálního vlastnictví při Ministerstvu kultury Bulharské republiky
- 1 Centrum pro duševní vlastnictví (Center for Intellectual Property)
- 1 Státní portál pro duševní vlastnictví (National Portal for Intellectual Property)

Platné právní normy na ochranu duševního vlastnictví:

- 1 Zákon o ochraně konkurence, Státní věstník (SV), č. 39, 1991
- 1 Zákon o patentech a registraci užitkových modelů (SV č. 64/2006, v platnosti od 9.11.2006)
- 1 Zákon o ochraně nových odrůd rostlin a plemen zvířat, SV, č. 84, 1996
- 1 Zákon o průmyslovém designu, SV, č. 81, 1999
- 1 Zákon o značkách a geografických označeních, SV, č. 81, 14. 9. 1999
- 1 Zákon o topologii a integrálních schématech, SV, č. 81, 1999
- 1 Zákon o geneticky modifikovaných organizmech, SV, č. 27, 2005
- 1 Zákon o copyrightu a souvisejících právech, SV, č. 56, 1993

Postup při podezření z porušení práv duševního vlastnictví v Bulharsku

- 1 využití mimosoudního řešení sporu ([ADR](#))
- 1 při porušení patentových práv či obchodního tajemství se obrátit na příslušný národní soud
- 1 při padělání výrobků s ochrannou značkou se obrátit na portál [Generálního ředitelství - Zdanění a celní unie](#)
- 1 při zneužití ochranné známky na [portále EU pro duševní vlastnictví](#)
- 1 při porušení pravidel zeměpisného označení původu na [kompetentní národní úřad](#).

5.5 Trh veřejných zakázek

Systém veřejných zakázek v Bulharsku

Výše zakázky do 30 000 BGN (15 385 EUR) - státní instituce si vypisuje veřejnou zakázku sama a následně vybírá ze 3. nabídek. V případě eminentního zájmu a příznivé ceny je poměrně reálná šance na úspěch.

Výše zakázky nad 30 000 BGN - Agentura pro veřejné zakázky (Agentsia za obshestveni porachki) vypisuje veřejnou zakázku publikace v tisku a na webových stránkách agentury, menu je i v angličtině, ale zadání zakázky pouze v bulharštině. Výběrového řízení se může zúčastnit jakákoliv firma z EU. Registrace společnosti v Bulharsku není nutná, avšak řešíme problém s uznáváním digitální identity a podpisu českých firem vystavených v ČR. Větší šance na úspěch: účast s místním partnerem.

Přihlášení a registrace do systému AOP je dostupná na webu EOP. Pozor! Velvyslanectví eviduje stížnosti českých firem, které se snažily přihlásit touto cestou a zúčastnit se výběrového řízení, narazily však na problém, že AOP neuznalo jejich digitální podpis. Bulharské orgány byly na tuto situaci upozorněny, nicméně zatím stále nedošlo k nápravě. Pokud se firma setká s takovou situací, nechť se obrátí na velvyslanectví, případně musí využít místního partnera, který má bulharský digitální podpis. Již osvědčenou cestou je využít služeb realizátora programu PROPEA MZV ČR.

Financování veřejných zakázek zpravidla pochází ze státního rozpočtu, fondů EU a mezinárodních organizací.

Příslušné autority pro veřejné zakázky:

- 1 Agentura pro veřejné zakázky
- 1 Účetní dvůr Bulharské republiky
- 1 Agentura pro státní finanční kontrolu
- 1 Komise pro ochranu hospodářské soutěže
- 1 Nejvyšší správní soud

Proces veřejných zakázek v BG je nadále poměrně často netransparentní. Vyznačuje se také nadměrným počtem zrušených tendrů, velmi často z velmi pochybných důvodů, tendry jsou napadány žalobami ihned od momentu vypsání, a navíc stávající zákon umožňuje napadat žalobou tendry i ze strany takových subjektů, které svým předmětem činnosti vůbec nesouvisí s předmětem veřejné zakázky. Vláda se situaci snaží řešit novelou zákona o zadávání veřejných zakázek silně omezující okruh subjektů oprávněných napadat tendry žalobami.

Z těchto důvodů některé důležité velké tendry nejsou uzavřeny i po dobu několika let.

Zajímavé údaje ohledně objemu zakázek na trhu včetně sektorového zaměření, ratingu atd. lze nalézt na webu Open Tender.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Platební podmínky

Stejně jako u každé mezinárodní transakce na celém světě je způsob platby určen mírou důvěry ve schopnost a ochotu kupujícího zaplatit. U několika prvních transakcí/dodávek a v době, kdy dovozce ještě není znám, se důrazně doporučuje platba v plné výši předem. Všechny standardně používané způsoby platby jsou v Bulharsku běžné.

Splatnost faktur

Podle obchodního zákona platí, že pokud se strany nedohodnou jinak, je lhůta splatnosti 14 dnů ode dne doručení faktury nebo jiné výzvy k platbě.

Podle bulharského práva si strany obchodní transakce mohou ve smlouvě stanovit lhůtu splatnosti, která by však neměla přesáhnout 60 dnů. Maximální lhůta splatnosti u transakcí s veřejným dodavatelem, může být 30 dnů.

Při prodlení dlužníka s platbou má poškozený věřitel nárok na náhradu za opožděnou platbu ve výši zákonného úroku z prodlení a náhradu nákladů na vymáhání ve výši nejméně 40 EUR, a to bez nutnosti upomínky. Věřitel může požadovat náhradu škody přesahující zákonnou náhradu, ale nese důkazní břemeno ohledně výše škody.

Řešení obchodních sporů

V případě sporu při plnění obchodních dohod lze dosáhnout jeho řešení za pomoci BOPK, u které působí i Mezinárodní obchodní arbitráž.

V případě sporů se může zahraniční investor obrátit na státní úřady kompetentní ve věci dozoru nad dodržováním zákonných podmínek a rovnocenného přístup.

Rizika místního trhu

Problémem nadále zůstává nedostatečná praktická implementace legislativy EU, nižší kvalita infrastruktury, pomalé soudnictví, byrokracie a s tím spojená korupce. Doporučovaný platební instrument představuje buď platba předem nebo dokumentární akreditiv.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Bulharsko se od 31. března 2024 stalo součástí Schengenského prostoru, avšak s výjimkou pozemních hranic, tj. letecká a vodní doprava již funguje bez hraničních kontrol. Vstup a pobyt občanů EU v Bulharsku je upraven Zákonem o vstupu a pobytu občanů EU a jejich rodinných příslušníků. Pokud občan EU hodlá pobývat déle než 3 měsíce, je povinen se dostavit na oddělení migrační policie v místě pobytu a požádat o potvrzení o přechodném pobytu.

Potvrzení se dle zákona vydává v tentýž den na dobu max. 5 let dle účelu pobytu. Pro získání zmíněného potvrzení musí občan EU doložit alespoň jeden z následujících dokladů: pracovní smlouvu, potvrzení školského zařízení, zdravotní pojištění a dostatečné množství peněžních prostředků.

Do Bulharska se cestuje na platný cestovní pas ČR, jehož platnost by měla pokrývat minimálně dobu potřebnou pro pobyt v Bulharsku a cestu zpět do ČR. Od 1. 1. 2007 je možné cestovat do Bulharska i na platný občanský průkaz ČR obsahující strojově čitelnou zónu.

Policisté nejsou oprávněni pokutovat cizince na místě blokovou pokutou, placení pokuty se má uskutečňovat na přepážkách regionálních stanovišť dopravní policie. Policista se musí prokázat služebním průkazem s fotografií, jménem a hodností.

Při výměně valut se doporučuje dbát rovněž zvýšené ostražitosti, věnovat pozornost vývěsným tabulím směnných kurzů ve směnárnách.

Dopravu MHD v Sofii a dalších velkých městech lze považovat za bezpečnou, při pohybu pěšky je namísto opatrnost. Taxislužba je cenově dostupná a pokud využije cestovatel osvědčené společnosti jako např. OK Supertrans Taxi, Yellow atd., neměl by mít problémy. Pronájem vozidel nabízí např. Top Rent A Car Sofia, v Sofii může cestovatel využít i pronájem elektromobilů Spark. Doprava z letiště i nádraží funguje bez problémů – taxi, MHD (autobus, metro), příp. pronájem automobilů.

Kvalita ubytování je na dobré úrovni, v Sofii a velkých městech existuje poměrně široká nabídka za dostupné ceny.

Platební karty lze v Bulharsku bez problémů využívat, existuje i poměrně hustá síť bankomatů, nicméně je třeba počítat s poplatky za výběr a určitým omezením ohledně vydané hotovosti, při drobných nákupech je třeba hotovost.

Doporučuje se nepoužívat vodu z kohoutku na pití, max. na vaření. Balená voda je běžně dostupná.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Od 1. 1. 2007 je umožněn volný pohyb občanů EU do Bulharska a občané ČR nepotřebují pro výkon práce v Bulharsku pracovní povolení. V případě vysílání pracovníků mateřské (české) firmy do Bulharska je potřeba tuto skutečnost notifikovat u Národní agentury pro zaměstnanost a v případech, kdy doba vyslání přesáhne 183 dní, i u Národní příjmové agentury (finanční úřad). Pro notifikaci u Národní agentury pro příjmy se používají formuláře E 101 a E 102. V případě, že občan ČR začne v Bulharsku pracovat, musí přispívat do místního systému sociálního zabezpečení a získá tudíž právo na veškeré výhody z tohoto systému vyplývající.

Co se týče zdravotního pojištění, občané EU při náhlém onemocnění během svého dočasného pobytu v Bulharsku (na dovolené, služební cestě nebo stáží) mají nárok na lékařské ošetření, které je neodkladné a nemůže počkat do návratu domů. Musí být poskytnuta zdravotní péče ve stejném rozsahu, na jakou mají nárok místní pojištěnci. Na cestu je třeba mít evropský průkaz zdravotního pojištění. Pokud ho občan ČR nebude mít nebo ho nebude moci uplatnit (například v soukromém zdravotnickém zařízení), nemůže jej nikdo odmítnout ošetřit, ale bude zřejmě muset zaplatit za péči na místě a o proplacení této částky zažádat po návratu domů. Při dlouhodobém pobytu v Bulharsku doporučujeme zjistit konkrétní podmínky u své zdravotní pojišťovny. Další informace o zdravotním pojištění v Bulharsku lze nalézt na webu NHIF.

Doplňující informace týkající se zajištění nemovitostí a s nimi spojenými daňovými povinnostmi lze nalézt na webu Property in Bulgaria.

Minimální mzda v Bulharsku činí s platností od 1. 1. 2024 933 BGN (+ 19,6 % oproti 2023), hodinová mzda 5,58 BGN. Na základě změny v Zákoníku práce bude od 1. 9. 2024 minimální mzda činit 50 % průměrné hrubé mzdy za období 12 měsíců, což bude zahrnovat poslední dva trimestry předchozího roku a dvě čtvrtletí stávajícího roku.

Průměrná hrubá mzda dosáhla v březnu 2024 úrovně 2 300 BGN (1 175 EUR). Nejvyšší průměrný plat vykazoval sektor IT a telekomunikací (5 252 BGN), nejnižší naopak ubytovací a stravovací služby (1 366 BGN). Co se týče oblastí, vedla Sofie s 3 231 BGN, ve zbytku země se průměr pohyboval mírně nad 1 800 BGN.

5.9 Veletrhy a akce

Mezi nejvýznamnější výstavní akce lze zařadit:

- 1 Mezinárodní zemědělská výstava AGRA, vinařská VINARIA a potravinářská FOODTECH v Plovdivu
- 1 Mezinárodní zemědělská výstava BATA AGRO ve Staré Zagoře
- 1 Výstava WORLD OF FURNITURE v Sofii
- 1 Mezinárodní veletrh strojů a technologií v kovoobrábění Machtech v Sofii
- 1 Mezinárodní technický veletrh v Plovdivu
- 1 Mezinárodní veletrh zdravotnické techniky BULMEDICA BULDENTAL v Sofii
- 1 Mezinárodní výstava obranné techniky HEMUS v Plovdivu
- 1 Mezinárodní zdravotnická, farmaceutická a stomatologická výstava MEDICUS DENTO GALENIA v Plovdivu
- 1 Mezinárodní výstava stavebnictví STROIKO v Sofii
- 1 Mezinárodní výstava Interfood&Drink v Sofii

Zdroje:

- 1 [Kalendář akcí v Bulharsku](#)
- 1 [Mezinárodní veletrh v Plovdivu](#)
- 1 [Inter Expo Center v Sofii](#)

Zahraniční kancelář CzechTrade plánuje v roce 2024 podpořit české firmy formou účasti na:

- 1 veletrhu Building Week (3.-6. 4. 2024 v Sofii)
- 1 veletrhu HEMUS 2024 (5.-8. 6. 2024 v Plovdivu)
- 1 Mezinárodním technickém veletrhu (26. 9.-29. 9. 2024 v Plovdivu)

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky (Posolstvo na Českata Republika)

vedoucí úřadu: Ing. Miroslav Toman

adresa: G. S. Rakovski 100, 1000 Sofia

tel.: hlasový strom (hlavní číslo pro veřejnost) +359 2 948 68 00, sekretariát +359 2 948 68 02 (přímý)

fax: +359 2 948 68 18

nouzová linka: +359 888 398045

e-mail: sofia@mzv.gov.cz

konzulární úsek: Sofia.Consulate@mzv.gov.cz

ekonomický úsek: Sofia.Commerce@mzv.gov.cz

web: www.mzv.gov.cz/sofia

Působnost úřadu: diplomatická a konzulární pro Bulharskou republiku

Provozní hodiny úřadu: pondělí až pátek 8:45–17:15; konzulární hodiny pro veřejnost: pondělí, středa, pátek 9:00–12:00

Pro cestu z letiště doporučujeme využít taxi na oficiálním stanovišti u Terminálu 2, případně lze použít i autobus MHD (l. E184 na konečnou) či metro (stanice Sofijská univerzita).

Honorární generální konzulát České republiky ve Varně

vedoucí úřadu: Mgr. Zdeňka Boeiová, honorární generální konzulka

adresa: Cani Ginčev 24, 9002 Varna, BR

tel.: +359 52 641 775

mobil: +359 887 648 029

e-mail: Varna.Honorary@mzv.gov.cz

Působnost úřadu: oblast (kraj) Dobrič, Varna, Burgas (přímořské oblasti)

Provozní hodiny úřadu: úterý a čtvrtek 14:00–16:00 pouze po předchozí domluvě

V letních měsících (červenec – srpen) je v provozu **konzulární jednatelství (KJ) v Burgasu**.

Aktuální spojení na KJ lze získat prostřednictvím Velvyslanectví České republiky v Sofii.

Honorární konzulát České republiky v Plovdivu

vedoucí úřadu: Ivan Mladenov Sokolov, honorární konzul

adresa: Bul. Car Boris Obedinitel 37, 3. patro

tel.: +359 889 005 000

e-mail: i.sokolof@abv.bg

Působnost úřadu: oblast (kraj) Plovdiv

Provozní hodiny úřadu: pondělí a středa 10:00–12:00 pouze po předchozí domluvě

Zahraniční kancelář agentury CzechTrade Sofie

ved. kanceláře: Ing. Martin Hlavnička

adresa: G. S. Rakovski 100, 1000 Sofia

tel.: +359 2 943 31 52, +359 878 310 309

e-mail: martin.hlavnicka@czechtrade.cz

web: www.czechtrade.cz

České centrum v Sofii

ředitelka: PhDr. Radka Rubilina

adresa: G. S. Rakovski 100, 1000 Sofia

tel.: +359 886 367 199

e-mail: ccsofia@czechcentres.cz

web: www.sofia.czechcentres.cz

Kontakt na realizátora projektu PROPEA MZV ČR:

Lighthouse Capital JSC

p. Ivan Genčev, výkonný ředitel

adresa: Moskovska 21, 1000 Sofie, Bulharsko

e-mail: ivan@bbg-simex.com

web: www.propea.cz

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- 1 Tísňové volání: 112
- 1 Policie: 166
- 1 Hasiči: 160
- 1 Lékařská pohotovost: 150
- 1 Dopravní policie: 165
- 1 Pomoc na silnicích: 146 (02/91146)

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Prezident: [Úřad prezidenta](#)

Parlament: [Národní shromáždění](#)

Vládní úřady:

- 1 [Rada ministrů \(vláda\)](#)
- 1 [Ministerstvo zahraničních věcí](#)
- 1 [Ministerstvo vnitra](#)
- 1 [Ministerstvo energetiky](#)
- 1 [Ministerstvo zdravotnictví](#)
- 1 [Ministerstvo zemědělství](#)
- 1 [Ministerstvo hospodářství a průmyslu](#)
- 1 [Ministerstvo inovací a růstu](#)
- 1 [Ministerstvo kultury](#)
- 1 [Ministerstvo mládeže a sportu](#)
- 1 [Ministerstvo školství a vědy](#)
- 1 [Ministerstvo životního prostředí a vod](#)
- 1 [Ministerstvo obrany](#)
- 1 [Ministerstvo spravedlnosti](#)
- 1 [Ministerstvo pro místní rozvoj a veřejné práce](#)
- 1 [Ministerstvo dopravy a spojů](#)
- 1 [Ministerstvo práce a sociální politiky](#)
- 1 [Ministerstvo cestovního ruchu](#)
- 1 [Ministerstvo financí](#)
- 1 [Ministerstvo pro e-government](#)

Ostatní klíčové instituce

- 1 [Bulharská národní banka](#)
- 1 [Národní příjmová agentura](#)
- 1 [Národní zdravotní pojišťovna](#)
- 1 [Agentura pro zahraniční investice InvestBulgaria](#)
- 1 [Integrovaný informační systém státní administrativy](#)
- 1 [Národní statistický institut](#)

Hospodářské komory a svazy

- 1 [Bulharská průmyslová asociace](#)
- 1 [Bulharská obchodní a průmyslová komora](#)

Užitečné zdroje

- 1 [Information Bulgaria](#) - historie, geografie, místní zvyklosti, turistické destinace
- 1 [Invest Bulgaria](#) - informační servis pro investory
- 1 [Bulgaria Travel](#) - turistika
- 1 [Bulharská tisková agentura](#)
- 1 [informační portál Novinite.com](#)
- 1 [portál Business.bg](#)
- 1 [Bulharská národní televize](#)
- 1 [Bulharský národní rozhlas](#)